

Sygn. akt I S 37/12

POSTANOWIENIE

Dnia 6 lipca 2012 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach I Wydział Cywilny

w składzie :

Przewodniczący:	SSA Ewa Tkocz
Sędziowie:	SA Mieczysław Brzdąk (spr.) SA Joanna Kurpierz

po rozpoznaniu w dniu 6 lipca 2012 r. w Katowicach

na posiedzeniu niejawnym

sprawy ze skargi W. T.

na przewlekłość postępowania w sprawie I Ns 666/05 Sądu Rejonowego w (...) oraz w postępowaniu przed Sądem Okręgowym w (...)

postanawia:

- 1) stwierdzić, że w sprawie I Ns 666/05 rozpoznawanej przez Sąd Rejonowy w (...) nastąpiła przewlekłość postępowania w okresie od 12 czerwca 2004r. do 23 listopada 2004 r.;
- 2) przyznać skarżącemu W. T. od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w (...) sumę pieniężną w wysokości 2000,- (dwa tysiące) złotych;
- 3) oddalić skargę w pozostałym zakresie.

IS 37/12

UZASADNIENIE

W. T. wniósł o stwierdzenie przewlekłości postępowania w sprawie o zniesienie współwłasności rozpoznawanej przez Sąd Rejonowy w (...) pod sygn. akt I Ns 666/05 oraz rozpoznawanej przez Sąd Okręgowy w (...).

Domagał się też przyznania od Skarbu Państwa kwoty 10.000 zł.

Na uzasadnienie skargi podał, że sam fakt prowadzenia sprawy już 12 lat świadczy o przewlekłości postępowania a sprawa dotyczy zniesienia współwłasności i jako taka nie ma charakteru wyjątkowego i szczególnego a przeciwnie jest typową sprawą, tym bardziej, że dotyczy jednej nieruchomości zabudowanej budynkiem.

Skarb Państwa- Prezes Sądu Okręgowego w (...) w odpowiedzi

na skargę zgłaszając swój udział w sprawie wniósł o oddalenie skargi.

W ocenie Skarbu Państwa -Prezesa Sądu Okręgowego w (...) niewątpliwym jest, że postępowanie w sprawie I Ns 666/05 Sądu Rejonowego w (...) jest długotrwałe jednak przyczyny tej długotrwałości są niezawinione przez Sąd, który sprawę rozpoznaje, a tkwią w zachowaniach uczestników postępowania w szczególności w zmianach stanowiska stron, które następowały w toku postępowania, odnośnie sposobu zniesienia współwłasności.

Ponadto według Prezesa Sądu Okręgowego w (...) w decydującym stopniu, na długotrwałości postępowania zaważyła postawa składającego skargę W. T., który wykorzystywał wszelkie przewidziane przepisami możliwości procesowe aby nie dopuścić do zakończenia sprawy, o czym świadczą kolejno składane przez niego wnioski o wyłączenie sędziego, zaskarżanie zażaleniami i apelacjami wydawanych dotychczas orzeczeń, wnoszenie skarg o wznowienie postępowania. Rozpoznawanie tych wniosków i środków odwoławczych powodowało przerwy w kontynuowaniu postępowania rozpoznawczego a rezultat inicjowanych przez skarżącego postępowań był, z reguły, dla niego negatywny „co potwierdza przekonanie, że kierował nim przede wszystkim zamiar opóźnienia zakończenia sprawy”.

Wskazał też Prezes Sądu Okręgowego, że W. T. od kilku lat swoim zachowaniem uniemożliwia wnioskodawcy wykonanie prac adaptacyjnych (co jest warunkiem koniecznym do wydania orzeczenia znoszącego współwłasność) i tym samym lekceważy prawomocne i wykonalne orzeczenie Sądu, co „nie pozostawia wątpliwości co do jego intencji”.

Według Prezesa Sądu Okręgowego brak przesłanek do przyjęcia, że to zawinione działanie (czy zaniechanie) Sądu umożliwiło realizację przez skarżącego opisanej postawy przyjętej przez niego w sprawie. Postępowania toczące się przed Sądem Okręgowym czy to na skutek wniesionych przez skarżącego apelacji czy też skarg na przewlekłość postępowania przebiegały sprawnie.

Sąd Apelacyjny ustalił co następuje.

Postępowanie w sprawie I Ns 666/05 (poprzednio INs 951/00) Sądu Rejonowego w (...) wszczęto na skutek wniosku złożonego w dniu 5 czerwca 2000r przez J. S. (1) z udziałem W. T., K. T. i G. M. o zniesienie współwłasności zabudowanej nieruchomości.

Po przeprowadzeniu postępowania, w dniu 20 kwietnia 2001r Sąd Rejonowy w (...) wydał postanowienie częściowe o stwierdzeniu nabycia spadku po E. T., która figurowała jako współwłaścicielka w księdze wieczystej obejmującej nieruchomość będącą przedmiotem postępowania o zniesienie współwłasności. Uczestnik postępowania W. T. wniósł apelację od tego postanowienia, którą Sąd Okręgowy w Bielsku - Białej oddalił postanowieniem z dnia 24 stycznia 2002r. w sprawie II Ca 16/02. Akta sprawy zwrócono Sądowi Rejonowemu w dniu 7 lutego 2002r.

Na rozprawie w dniu 26 kwietnia 2002r. w sprawie INs 951/00 Sąd przeprowadził dowód z przesłuchania stron, w dniu 13 czerwca 2002r oględziny przedmiotu postępowania, a następnie dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa, w celu ustalenia czy w budynku można wydzielić odrębne lokale.

Biegły złożył opinię w dniu 28 listopada 2002r. Na rozprawie w dniu 16 grudnia 2002 r biegły złożył ustną opinię uzupełniającą. Na kolejnym posiedzeniu wyznaczonym na rozprawę w dniu 17 stycznia 2003r Sąd Rejonowy przesłuchał 4 świadków.

W piśmie procesowym z 17 stycznia 2003r, które wpłynęło do Sądu 21 stycznia 2003r uczestnik postępowania złożył wniosek o wyłączenie sędziego. Postanowieniem z 27 stycznia 2003r wniosek ten został oddalony. Na kolejnych posiedzeniach Sąd Rejonowy przesłuchał dalszych świadków oraz uczestników postępowania.

Część świadków przesłuchano w drodze pomocy prawnej m. in. przed sądami rejonowymi w Sosnowcu, Ł. i B.. Na rozprawie w dniu 31 marca 2003r. Sąd przesłuchał dalszych świadków, a w dniu 5 maja 2003r. strony.

W okresie od 4 czerwca 2003r. do maja 2004r. Sąd przeprowadził dowód z opinii biegłego z zakresu budownictwa a później z zakresu księgowości (terminy rozprawy 4 czerwca 2003r., 13 lutego, 22 marca i 12 maja 2004r.).

W dniu 27 maja 2004r. Sąd wydał postanowienie wstępne, którym ustalił, że przedmiotem zniesienia współwłasności jest opisana w sentencji nieruchomości oraz ustalił udziały we współwłasności, uznał za usprawiedliwione żądanie ustanowienia odrębnej własności lokali i zobowiązał wnioskodawcę J. S. do wykonania opisanych w sentencji prac adaptacyjnych. Na wniosek wnioskodawcy oraz uczestnika postępowania sędzia referent sporządził uzasadnienie wymienionego postanowienia w dniu 24 listopada 2004r, z tym że akta celem sporządzenia uzasadnienia przedłożono sędziemu w dniu 3 – 4 czerwca 2004r.

Postanowienie to zaskarżył uczestnik postępowania W. T.. Na skutek apelacji tego uczestnika Sąd Okręgowy w (...) postanowieniem z dnia 28 kwietnia 2005r. sygn. akt II Ca 24/05 częściowo uchylił zaskarżone postanowienie i w tym zakresie przekazał sprawę do ponownego rozpoznania Sądowi I instancji a w pozostałej części apelację oddalił. Akta sprawy z apelacją wpłynęły do Sądu Okręgowego w dniu 11 stycznia 2005r., rozprawa odbyła się w dniach 24 marca 2005r (odroczone z uwagi na brak dowodów doręczenia zawiadomień dla uczestniczek) i 28 kwietnia 2005r. Uzasadnienie postanowienia Sądu II instancji sporządzono w terminie 7 dni.

Akta sprawy zwrócono Sądowi Rejonowemu w dniu 20 maja 2005r. Zarządzeniem z 20 czerwca 2005r wyznaczono termin rozprawy na 23 sierpnia 2005r, na której Sąd Rejonowy dopuścił dowód z oględzin z udziałem biegłego ds. szacowania nieruchomości. Oględziny, bez udziału biegłego, który w piśmie z 23 września 2005r usprawiedliwił swoją nieobecność (k. 385), odbyły się w dniu 28 września 2005r (k. 387 – 389). W tym dniu Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego ds. budownictwa dla ustalenia czy możliwy jest podział fizyczny budynku według pionowej ściany wewnętrznej. Zlecenie opracowania opinii wysłano biegłemu w dniu 4 października 2005r (k. 400 – uwaga nieprawidłowa numeracja kart). Opinię biegły sporządził w dniu 27 października 2005r (k.405 – 406 – uwaga wszyte tylko 2 karty opinii).

W dniu 26 października 2005r uczestnik postępowania W. T. złożył na piśmie wniosek o zmianę postanowienia wstępnego (k. 401).

Zarządzeniem z dnia 4 listopada 2005 r (k. 407) wyznaczono rozprawę na 19 grudnia 2005r, na której biegły złożył ustne wyjaśnienia opinii a Sąd dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu geodezji dla ustalenia czy możliwy jest podział fizyczny nieruchomości „a jeżeli tak to zlecić biegłemu z zakresu budownictwa obliczenie nakładów niezbędnych do wykonania podziału fizycznego budynku”.

Na rozprawie w tym dniu uczestnik postępowania oświadczył, że nie zgadza się na podział budynku.

Zlecenia opracowania opinii wysłano biegłym w dniu 29 grudnia 2005r (k. 425 i 426). W dniu 20 stycznia 2006r biegły z zakresu geodezji poinformował na piśmie, że z powodu dużej pokrywy śniegu nie jest możliwym wykonanie oględzin nieruchomości. Opinie złożono w dniach 20 i 24 marca 2006r (k. 432 i 437). Biegły do spraw budownictwa w swojej opinii wskazał, że z uwagi na zakres prac niezbędnych do wykonania, podział budynku jest niecelowy.

Zarządzeniem z dnia 28 marca 2006 r (k. 440) wyznaczono rozprawę na 8 maja 2006r. (k. 454 – 456), na której biegli złożyli ustne wyjaśnienia opinii (opinie uzupełniające?). Sąd uzupełniająco przesłuchał wnioskodawcę oraz uczestników postępowania i dopuścił dowód z opinii biegłego w celu „przeszacowania nieruchomości oraz w celu określenia wartości nakładów uczestnika W. T. na nieruchomości oraz biegłego z zakresu rolnictwa co do sposobu podziału działki.

Na rozprawie w tym dniu „strony” (uczestnicy i wnioskodawca) oświadczyli, że nie domagają się podziału budynku po jego ścianie południowej.

Przed rozprawą w dniu 18 kwietnia 2006r uczestnik postępowania złożył na piśmie kolejny wniosek o zmianę postanowienia wstępnego (k. 438).

W dniu 22 maja 2006r. Sąd wydał postanowienie wstępne (k. 485), którym uznał za usprawiedliwione w zasadzie żądanie ustanowienia odrębnej własności lokali i zobowiązał wnioskodawcę J. S. do wykonania opisanych w

sentencji prac adaptacyjnych. Nakazał też uczestnikowi W. T. udostępnienie wnioskodawcy nieruchomości opisanej w pkt 1 postanowienia. Na skutek wniosku wnioskodawcy oraz uczestnika sędzia referent sporządziła uzasadnienie wymienionego postanowienia.

W dniu 18 lipca 2006r uczestnik postępowania W. T. wniósł apelację od wymienionego postanowienia. Akta sprawy z apelacją przesłano Sądowi Okręgowemu w (...) w dniu 25 sierpnia 2006r. Zarządzeniem z tego samego dnia wyznaczono termin rozprawy apelacyjnej na 9 listopada 2006r. Postanowieniem wydanym na rozprawie w tym dniu apelację oddalono (sygn. akt II Ca 557/06). Akta sprawy po rozpoznaniu apelacji zwrócono Sądowi Rejonowemu w dniu 22 grudnia 2006r.

Zarządzeniem z 3 stycznia 2007r sędzia referent wyznaczyła termin rozprawy na 30 stycznia 2007r. Na rozprawie w tym dniu biegli z zakresu szacowania nieruchomości i rolnictwa złożyli ustne opinie uzupełniające. Sąd zlecił biegłemu z zakresu szacowania nieruchomości opracowanie opinii uzupełniającej oraz wyznaczył na 14 marca 2007r. oględziny przedmiotu sprawy, które przeprowadzono w tym dniu z udziałem wnioskodawcy, uczestnika, ich pełnomocników oraz biegłego z zakresu geodezji.

Postanowieniem z dnia 3 kwietnia 2007r Sąd Rejonowy dopuścił dowód z opinii biegłego z zakresu geodezji i zlecił biegłemu sporządzenie projektu podziału nieruchomości na trzy działki.

W piśmie procesowym z 4 kwietnia 2007r. wnioskodawca wniósł aby całą nieruchomość przyznać uczestnikowi W. T. ze splatą na rzecz pozostałych współwłaścicieli, wskutek czego Sąd uchylił postanowienie z dnia 3 kwietnia 2007r postanowieniem z 11 kwietnia 2007r i zarządzeniem z tego samego dnia wyznaczono termin rozprawy na 22 maja 2007r, na której przesłuchano biegłego oraz przeprowadzono kolejne, uzupełniające przesłuchanie „stron” (uczestników postępowania). Z ich stanowisk wynikało, że sporna pozostaje wartość nieruchomości jak i wartość nakładów na nią dokonanych przez uczestnika W. T.. W związku z tym Sąd Rejonowy dopuścił dowód z kolejnej opinii uzupełniającej biegłego z zakresu szacowania nieruchomości. Rozprawę odroczone na 3 lipca 2007r.

Opinię uzupełniającą biegły złożył w dniu 20 czerwca 2007r. Na rozprawie w dniu 3 lipca 2007r biegły złożył ustną opinię uzupełniającą a Sąd zlecił biegłemu opracowanie kolejnej opinii uzupełniającej. Odroczone rozprawę na 10 września 2007r.

W dniu 18 lipca 2007r uczestnik postępowania W. T. złożył wniosek o sprostowania protokołu rozprawy z dnia 22 maja 2006r.

Zarządzeniem z 20 lipca 2007r Przewodniczący odrzucił ten wniosek. W dniu 3 sierpnia 2007r pełnomocnik uczestnika wniósł zażalenie na wymienione zarządzenie. Na rozprawie w dniu 10 września 2007r Sąd Rejonowy odczytał opinię uzupełniającą, którą biegły złożył w dniu 24 sierpnia 2007r, wysłuchał biegłego oraz wnioskodawcę i uczestnika postępowania oraz postanowieniem z tej daty zabezpieczył roszczenie wnioskodawcy poprzez zakazanie uczestnikowi postępowania W. T. dokonywania jakichkolwiek zmian w substancji budynku. Zakreślono też pełnomocnikowi uczestnika 14 – dniowy termin do ustosunkowania się do doręczonej mu na rozprawie opinii. Rozprawę odroczone na 1 października 2007r. W dniu 18 września wpłynęło zażalenie uczestnika na postanowienie o udzieleniu zabezpieczenia. Zażalenie to Sąd Okręgowy oddalił postanowieniem z dnia 7 listopada 2007r w sprawie II Cz 616/07.

Na rozprawie w dniu 1 października 2007r Sąd po raz kolejny wysłuchał biegłego do spraw szacowania nieruchomości i odroczył ogłoszenie postanowienia na 15 października 2007r. Postanowienia w tym dniu nie ogłoszono a Sąd po otwarciu rozprawy postanowił kolejny termin rozprawy wyznaczyć po zakończeniu postępowania w sprawie II Ca 458/07 Sądu Okręgowego w (...), w której to sprawie uczestnik W. T. wniósł skargę o wznowienie postępowania w sprawie sygn. akt II Ca 24/05. Skargę tę Sąd Okręgowy w (...) rozpoznał postanowieniem z dnia 6 grudnia 2007r.

Po rozpoznaniu zażalenia uczestnika postępowania Sąd Okręgowy w (...) zwrócił akta sprawy w dniu 31 grudnia 2007r.

Zarządzeniem z 8 stycznia 2008r sędzia referent wyznaczyła termin rozprawy w sprawie I Ns 666/05 na 8 lutego 2008r, na której uczestnik W. T. oświadczył m.in., że nie jest w stanie uiścić spłat. Po zamknięciu rozprawy odroczone ogłoszenie orzeczenia na 15 lutego 2008r. W dniu 15 lutego 2008r orzeczenia nie ogłoszono a to wskutek ustalenia, że sprawa II Ca 458/07 Sądu Okręgowego w (...) ze skargi W. T. o wznowienie postępowania nie została prawomocnie zakończona. Sąd Rejonowy otworzył rozprawę i zawiesił postępowanie do czasu zakończenia postępowania w sprawie II Ca 458/07 Sądu Okręgowego w (...), w której rozpatrywano złożoną przez uczestnika postępowania W. T. skargę o wznowienie postępowania w sprawie INs 666/05, która to skarga wpłynęła 30 kwietnia 2007r do Sądu Rejonowego w (...). Zarejestrowano ją pod sygn. INs 608/07. Opłacona została 5 maja 2007r.

Zarządzeniem sędziego referenta z 7 maja 2007r zlecono przedłożenie akt INs 666/05. Ustalono, że akta te znajdują się u biegłego z zakresu budownictwa a termin rozprawy wyznaczono na 3 lipca, do którego biegły ma zwrócić akta.

Postanowieniem z 10 lipca 2007r sprawę przekazano Sądowi Okręgowemu w (...) według właściwości. Akta wpłynęły 3 sierpnia 2007r. Zarządzeniem z 6 sierpnia 2007r zażądano akt INs 666/05 Sądu Rejonowego w (...). Akta wpłynęły 14 sierpnia 2007r. Zarządzeniem z 28 sierpnia 2007r wyznaczono termin rozprawy na 30 października 2007r. Rozprawę w tym dniu odroczone na 6 grudnia 2007r z uwagi na brak dowodu zawiadomienia jednej z uczestniczek postępowania. Na tej rozprawie odrzucono skargę. Uzasadnienie sporządzono w dniu 20 grudnia 2007r. W dniu 10 grudnia skarżący sporządził wniosek o doręczenie odpisu postanowienia z 6 grudnia 2007r z uzasadnieniem.

Wniosek ten przekazano do Wydziału II Cywilnego w dniu 1 lutego 2008r bowiem był on dołączony do skargi skierowanej do Prezesa SO złożonej 13 grudnia 2007r.

W dniu 14 lutego 2008r wpłynęło zażalenie pełnomocnika skarżącego na postanowienie z 6 grudnia 2007r.

Postępowanie w tej sprawie zakończyło się w dniu 8 maja 2008r, kiedy to Sąd Najwyższy oddalił zażalenie uczestnika W. T..

Akta sprawy zwrócono Sądowi Rejonowemu w dniu 12 czerwca 2008r. Zarządzeniem z 19 czerwca 2008r sędzia referent wyznaczyła termin rozprawy na 29 sierpnia 2008r. Na rozprawie w tym dniu uszną opinię uzupełniającą złożył biegły z zakresu budownictwa i szacowania nieruchomości. Sąd dopuścił dowód z opinii innego biegłego z zakresu szacowania nieruchomości. Opinia ta wpłynęła w dniu 7 października 2008r. Na rozprawie w dniu 28 października 2008r. biegły złożył uszną opinię uzupełniającą a następnie na zlecenie Sądu sporządził opinię uzupełniającą na piśmie, a na rozprawie w dniu 19 grudnia 2008 roku po raz kolejny złożył ustne wyjaśnienia. W tym dniu przewodniczący zamknął rozprawę a Sąd odroczył ogłoszenie postanowienia na 30 grudnia 2008r.

W dniu 23 grudnia 2008r. uczestnik W. T. złożył wniosek o wyłączenie sędziego w związku z czym rozprawę otwarto na nowo. Wniosek o wyłączenie został (rozpoznany) oddalony postanowieniem z dnia 13 stycznia 2009r.

W dniu 29 grudnia 2008r wnioskodawca złożył pismo procesowe, w którym wniósł o zniesienie współwłasności przez przyznanie własności nieruchomości wnioskodawcy ze spłatą pozostałych uczestników.

W piśmie procesowym z 5 marca 2009r uczestnik postępowania oświadczył, że nie wyraża zgody na zniesienie współwłasności w sposób proponowany przez wnioskodawcę

Na rozprawie w dniu 16 marca 2009r. Sąd wyznaczył wnioskodawcy termin 1 miesiąca do przystąpienia do prac adaptacyjnych określonych w postanowieniu wstępnym, pod rygorem zawieszenia postępowania. W piśmie z dnia 7 kwietnia 2009r pełnomocnik wnioskodawcy poinformował Sąd, że uczestnik W. T. odmówił udostępnienia wnioskodawcy pomieszczeń budynku w celu wykonania prac adaptacyjnych i dlatego wnioskodawca złożył wniosek egzekucyjny.

W okresie od 20 maja 2009r do 12 października 2009r akta sprawy pozostawały w dyspozycji Sądu Okręgowego w (...), który to Sąd w sprawie II Ca 214/09 rozpoznawał złożoną przez W. T. skargę o wznowienie postępowania w sprawie sygn. akt II Ca 24/05 oraz II Ca 557/05.

Skargę o wznowienie postępowania w wymienionych sprawach uczestnik W. T. wniósł do Sądu Okręgowego w (...) w dniu 30 kwietnia 2009r z wnioskiem o wstrzymanie wykonania postanowienia Sądu Rejonowego w (...) z 22 maja 2006r oraz o zwolnienie od kosztów. Oba wnioski rozpoznano postanowieniem z 9 czerwca 2009r.

W dniu 20 lipca 2009r skarżący wniósł o ustanowienie pełnomocnika.

Zarządzeniem z 24 czerwca 2009r o wyznaczono rozprawę na 27 sierpnia 2009r. Nie ustalono, że skarżący ma pełnomocnika w sprawie INs 666/05 Sądu Rejonowego w (...).

Na rozprawie w dniu 27 sierpnia 2009r ustalono, że pełnomocnik z urzędu został ustanowiony dla uczestnika w sprawie I Ns 666/05 Sądu Rejonowego w (...).

Skarżący oświadczył, że rezygnuje z adwokata z urzędu i cofa wniosek o jego ustanowienie.

Postanowieniem wydanym na rozprawie w tym dniu Sąd Okręgowy w (...) oddalił skargę o wznowienie postępowania w sprawie II Ca 24/05 i odrzucił skargę o wznowienie postępowania w sprawie II Ca 557/06.

Na wniosek sędziego sprawozdawcy Prezes Sądu Okręgowego przedłużył termin do sporządzenia uzasadnienia do 27 września 2009r. Uzasadnienie sporządzono 22 września 2009r.

W dniu 7 października wpłynął wniosek skarżącego o ustanowienie pełnomocnika celem wniesienia skargi kasacyjnej.

W dniu 12 października 2009r akta INs 666/05 zwrócono Sądowi Rejonowemu w (...).

W dniu 29 października 2009r ustanowiono dla skarżącego pełnomocnika w postępowaniu kasacyjnym. Skargi kasacyjnej nie wniesiono.

W dniu 30 listopada 2009r w sprawie INs 666/05 uczestnik postępowania W. T. wniósł zażalenie na postanowienie Sądu Rejonowego w (...) o nadaniu klauzuli wykonalności postanowieniu z dnia 22 maja 2006r. Postanowieniem z 8 grudnia 2009r Sąd Rejonowy odrzucił to zażalenie i jednocześnie oddalił wniosek uczestnika o wstrzymanie wykonania postanowienia wstępnego z 22 maja 2006r.

W dniu 30 grudnia 2009r W. T. złożył wniosek o przywrócenie terminu do wniesienia zażalenia na to postanowienie.

Zarządzeniem z dnia 14 stycznia 2010r sędzia referent wyznaczyła termin posiedzenia na 16 lutego 2010r, na którym wniosek ten jak zażalenie uczestnika odrzucono.

Uzasadnienie wymienionego postanowienia sędzia referent sporządziła w dniu 1 marca 2010r, na wniosek uczestnika złożony w dniu 22 lutego 2010r.

W dniu 15 marca 2010r wpłynęło zażalenie uczestnika, w którym zaskarżono pkt postanowienia z 16 lutego 2010r a w dniu 17 marca 2010r kolejne zażalenie uczestnika na postanowienie wstępne (w istocie na nadanie klauzuli wykonalności postanowieniu wstępnemu) Sądu Rejonowego z 22 maja 2006r wraz z wnioskiem o wstrzymanie wykonania postanowienia wstępnego.

Postanowieniem z 8 kwietnia 2010r Sąd Rejonowy odrzucił zażalenie uczestnika na nadanie klauzuli wykonalności postanowieniu wstępnemu i oddalił wniosek o wstrzymanie wykonania postanowienia wstępnego.

W dniu 20 kwietnia 2010r uczestnik postępowania wniósł zażalenie na postanowienie z 8 kwietnia 2010r w przedmiocie odrzucenia zażalenia uczestnika na nadanie klauzuli wykonalności postanowieniu wstępnemu

Akta sprawy z zażaleniami uczestnika przesłano Sądowi Okręgowemu (...) w dniu 8 czerwca 2010r. Zarządzeniem z dnia 9 czerwca 2010r wyznaczono termin posiedzenia zażaleniowego na 29 czerwca 2010r. Na tym posiedzeniu Sąd Okręgowy w (...) oddalił oba zażalenia.

Akta sprawy zwrócono Sądowi Rejonowemu w dniu 4 sierpnia 2010r, po uprzednim doręczeniu odpisów postanowień uczestnikom postępowania (pełnomocnikom).

W tym czasie, toczyło się też postępowanie w sprawie sygn. akt I Co 532/10 Sądu Rejonowego w (...) z wniosku J. S., złożonego w dniu 10 lutego 2010r przeciwko dłużnikowi W. T. o egzekucję czynności niezastępowanej – wykonania postanowienia wstępnego z 22 maja 2006r poprzez udostępnienie wierzycielowi nieruchomości w celu wykonania prac adaptacyjnych wskazanych w postanowieniu wstępnym.

Postanowienie nakazujące dłużnikowi wykonanie obowiązku objętego pkt 3 postanowienia wstępnego Sąd Rejonowy wydał w dniu 1 kwietnia 2010r.

Na skutek zażalenia dłużnika, które uznał za oczywście uzasadnione, Sąd Rejonowy postanowieniem z 28 maja 2010r uchylił zaskarżone postanowienie i nałożył na dłużnika W. T. grzywnę.

W dniu 16 czerwca 2010r dłużnik wniósł zażalenie na wymienione postanowienie oraz na odmowę zwieszenia postępowania. Po dokonaniu przez dłużnika opłaty od zażalenia oraz doręczeniu odpisu pełnomocnikowi wnioskodawcy akta sprawy przesłano Sądowi Okręgowemu w dniu 10 września 2010r. Zażalenie dłużnika zostało rozpoznane (oddalone) postanowieniem Sądu Okręgowego w (...) z 20 października 2010r.

Akta sprawy ICo 532/10 zwrócono Sądowi Rejonowemu, po uprzednim doręczeniu odpisów dłużnikowi i pełnomocnikowi wierzyciela, w dniu 15 listopada 2010r. Kolejne postanowienie nakładające grzywnę na dłużnika Sąd Rejonowy wydał w dniu 31 marca 2011r. Postanowienie to zaskarżył dłużnik, którego zażalenie Sąd Okręgowy oddalił postanowieniem z 22 czerwca 2011r. Akta sprawy zwrócono Sądowi Rejonowemu w dniu 13 lipca 2011r.

Sąd Rejonowy na bieżąco monitorował przebieg postępowania w sprawie ICo 532/10 i postanowieniem z 18 kwietnia po uprzednim podjęciu postępowania zawieszono do czasu prawomocnego rozstrzygnięcia sprawy II Ca 458/07 Sądu Okręgowego w (...) zawiesił postępowanie do zakończenia sprawy I Co 532/10 Sądu Rejonowego w (...). Ani wnioskodawca ani uczestnicy postępowania nie zaskarżyli tego postanowienia.

W dniu 15 lipca 2011r uczestnik postępowania W. T. złożył wniosek o podjęcie postępowania oraz – jak ustalono w oparciu o wyjaśnienia jego pełnomocnika – skargę o wznowienie postępowania zakończono postanowieniem wstępnym z 22 maja 2006r.

Skardze tej nadano bieg w sprawie INs 1220/11 Sądu Rejonowego w (...), którą to sprawę przekazano według właściwości Sądowi Okręgowemu w (...) postanowieniem z 6 września 2011r. Postanowieniem z 8 listopada 2011r Sąd Okręgowy w (...) skargę odrzucił. Postanowienie to zaskarżył uczestnik postępowania, którego zażalenie Sąd Okręgowy odrzucił postanowieniem z 6 grudnia 2011r.

Postanowieniem z 9 września 2011r Sąd Rejonowy odmówił podjęcia postępowania w sprawie INs 666/05.

W dniu 3 lutego 2012r. Sąd podjął postępowanie wobec zakończenia sprawy I Co 532/10.

Zarządzeniem z tego samego dnia Przewodniczący określił wnioskodawcy termin 6 miesięcy do wykonania prac adaptacyjnych pod rygorem zawieszenia postępowania.

W oparciu o powyższe ustalenia Sąd Apelacyjny zważył co następuje.

Zgodnie z art. 2 ust. 1 ustawy z z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki strona może wnieść skargę o stwierdzenie, że w postępowaniu, którego skarga

dotyczy, nastąpiło naruszenie jej prawa do rozpoznania sprawy bez nieuzasadnionej zwłoki, jeżeli postępowanie w tej sprawie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy, albo dłużej niż to konieczne do załatwienia sprawy egzekucyjnej lub innej dotyczącej wykonania orzeczenia sądowego (przewlekłość postępowania).

Dla stwierdzenia, czy w sprawie doszło do przewlekłości postępowania, należy w szczególności ocenić terminowość i prawidłowość czynności podjętych przez sąd, w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty (...) uwzględniając charakter sprawy, stopień faktycznej i prawnej jej zawichości, znaczenie dla strony, która wniosła skargę, rozstrzygniętych w niej zagadnień oraz zachowanie się stron, a w szczególności strony, która zarzuciła przewlekłość postępowania (por. art. 2 ust. 2 ustawy)

Niewątpliwym jest, że długi czas rozpoznawania sprawy sam przez się nie może być utożsamiany z przewlekłością postępowania, bowiem dla oceny czy w sprawie doszło do przewlekłości należy zbadać przesłanki o jakich mowa w wymienionym przepisie w tym charakter sprawy, stopień jej zawichości, rozstrzygniętych w niej zagadnień i pozostałych okoliczności.

Należy zgodzić się ze stanowiskiem skarżącego, że sprawa o zniesienie współwłasności należy do typowych rozpoznawanych w sądach powszechnych. Sprawę rozpoznawaną przez Sąd Rejonowy w (...) należy jednak uznać za wyjątkową z uwagi na stanowiska procesowe zajmowane przez jej uczestników w szczególności zaś skarżącego odnośnie sposobu podziału spornej nieruchomości, który to sposób, ustalony w postanowieniu wstępnym z 22 maja 2006r, uczestnik W. T. wielokrotnie próbował podważyć zarówno za pomocą zwykłych środków odwoławczych (apelacji i zażaleń) jak i skarg o wznowienie postępowania oraz zażaleń do Sądu Najwyższego.

Na wydłużenie postępowania – jak słusznie zauważa Prezes Sądu Okręgowego w (...) miały też wpływ bezzasadne, jak się okazało wnioski o wyłączenie sędziego.

Niewątpliwym wpływ na przebieg postępowania miało też zachowanie uczestnika, który uniemożliwił wykonanie przez wnioskodawcę prac adaptacyjnych określonych w postanowieniu wstępnym, a których wykonanie jest warunkiem niezbędnym do wydania postanowienia kończącego postępowanie w sprawie II Ns 666/05.

Oczywistym przy tym jest, że nie można strony (uczestnika postępowania) pozbawiać zagwarantowanych jej konstytucyjnie (ustawowo) możliwości kwestionowania (zaskarżania) orzeczeń sądowych ani też czynić zarzutów, że korzysta z takich ustawowych uprawnień, tym niemniej taka aktywność procesowa strony (uczestnika) nie może być pomijana przy ocenie czy i w jakim okresie nastąpiła zawiniona przez sąd (organy procesowe) przewlekłość postępowania. Przewlekłość taka występuje bowiem wówczas, gdy postępowanie trwa dłużej, niż to konieczne dla wyjaśnienia tych okoliczności faktycznych i prawnych, które są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy i okoliczności te pozostają w związku przyczynowym z działaniem lub bezczynnością sądu.

Analiza terminowości i prawidłowości czynności podejmowanych zarówno przez Sąd Rejonowy w (...) (jak i Sąd Okręgowy w (...)) w celu wydania w sprawie rozstrzygnięcia co do istoty prowadzi do wniosku, że czynności te podejmowano stosownie do stanu postępowania, wniosków i innych czynności procesowych uczestników, w odpowiednim czasie, bezzwłocznie za wyjątkiem sporządzenia uzasadnienia postanowienia wstępnego wydanego przez Sąd Rejonowy w (...) w dniu 27 maja 2004 roku. Jak wyżej ustalono akta przedłożono sędziemu celem sporządzenia uzasadnienia tego postanowienia w dniu 3 – 4 czerwca 2004r a uzasadnienie sporządzono dopiero 24 listopada 2004r a więc z ponad czteromiesięcznym przekroczeniem terminu określonego w art. 329 kpc, który w owym czasie określał (krótszy niż obecnie, bo tygodniowy) termin do sporządzenia uzasadnienia wyroku (postanowienia w postępowaniu nieprocesowym – art. 13§2 kpc).

Odnośnie wpływu tych okoliczności na przewlekłość postępowania należało rozważyć czy ze względu na to, że ustawa z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki została ogłoszona w Dzienniku Ustaw z dnia 16 sierpnia 2004 r. Nr 179, poz. 1843. a więc

zgodnie z jej art. 19 ustawa weszła w życie z dniem 17 września 2004r i nie zawiera przepisów intertemporalnych możliwym jest stosowanie jej przepisów do stanów przewlekłości powstałych przed dniem 17 września 2004 r.

W tym zakresie wypowiedział się Sąd Najwyższy m.in. w uchwale z dnia 18 stycznia 2005r, zgodnie z którą możliwe jest wystąpienie ze skargą na opieszałość sądu, która rozpoczęła się przed wejściem w życie ustawy z 17.6.2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki, a więc przed 17.9.2004 r., tylko jeśli trwała ona również po tym dniu. Nie można jednak złożyć skargi, jeśli nieprawidłowości zostały usunięte do wejścia w życie ustawy(III SPP 113/04, Monitor Prawniczy 2005, nr 3, poz. 134).

W takim stanie rzeczy gdy zwłoka w sporządzeniu uzasadnienia postanowienia rozpoczęła się przed wejściem w życie wymienionej ustawy i trwała po jej wejściu w życie a postępowanie w sprawie nie uległo zakończeniu do dnia wniesienia skargi to przewlekłość postępowania obejmującą okres od 11 czerwca 2004 roku do 23 listopada 2004 roku należało wziąć pod uwagę.

Z tej przyczyny na podstawie art. 12 ust. 2 ustawy z dnia 17 czerwca 2004 r. o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu przygotowawczym prowadzonym lub nadzorowanym przez prokuratora i postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki (Dz.U. Nr 179, poz.1843 ze zm.) stwierdzono przewlekłość postępowania w sprawie I Ns 666/05 Sądu Rejonowego w (...) w okresie od 12 czerwca 2004r do 23 listopada 2004r. Uwzględniając czas trwania tej przewlekłości i znaczenie sprawy dla uczestnika W. T. przyznano na rzecz skarżącego kwotę 2000 zł od Skarbu Państwa – Sądu Rejonowego w (...) na podstawie art.12 ust. 4 ustawy.

W pozostałym zakresie skargę jako bezzasadną oddalono (art. 12 ust.1 ustawy).